

HORIZONT

KULTÚRNO - SPOLOČENSKÝ MESAČNÍK OBCE RUDŇANY

ROČNÍK XXXII.

ČÍSLO 3

MAREC 2025

NEPREDAJNÉ

21. MAREC: *Svetový deň poézie*

UNESCO prvýkrát prijalo 21. marec ako Svetový deň poézie počas svojej 30. generálnej konferencie v Paríži v roku 1999, s cieľom podporiť jazykovú rozmanitosť a rôznorodosť prostredníctvom poetického vyjadrenia, ako aj vyjadriť podporu ohrozeným jazykom. Tento deň je príležitosťou uctiť si básnikov, oživiť ústne tradície prednesov poézie, podporiť čítanie, písanie a vyučovanie poézie, obnoviť dialóg medzi predstaviteľmi básnického umenia a ostatných umeleckých smerov ako je divadlo, tanec, hudba, sochárstvo a maliarstvo. Tento sviatok bol vyhlásený hlavne na podporu malých vydavateľov a pre vyzdvihnutie dobrého mena poézie v rozhlasoch, novinách i médiách.

Svetový deň poézie vzdáva hold mužom a ženám, ktorých jediným nástrojom je ich jazyk a umelecké čítanie k svojim snom. UNESCO považuje poéziu ako cenný symbol kreativity ľudského ducha. Svetový deň poézie sa niekde oslavuje i v kaviarňach, baroch a reštauráciach po celom svete a to tak, že host, ktorý si vo vybraných podnikoch objedná nápoj, zaplatí zaň menej napísaním básne. V roku 2015 sa tejto iniciatívy zúčastnilo viac než 1 100 podnikov z 23 krajín sveta, napríklad aj zo susednej Českej republiky.

Čo tak vziať si príklad a aspoň na začiatok vytvoriť súťaž básní alebo úvah, fejtónov, esejí, príbehov, rozprávok a iných podôb umeleckej tvorby, len tak pre radosť medzi sebou v obci? Skúsme to! Začínam ja s touto básňou, v ktorej sa dozviete o súťaži viac informácií - o zapojení, priebehu a odmenení.

SÚŤAŽ, SÚŤAŽ, SÚŤAŽ...

VÝZVA K NAJKRAJŠEJ UMELECKEJ TVORBE OBČANOV

Na známosť Vám všetkým dávam, všetkým tvorivým pánom i dámam. Prosím Vás o **báseň, či prózu krátku**, nie neslušnú, aby bola na pamiatku.

Tému i počet veršov si zvolte sami, víťaz bude i vecne odmenený nami.

Marec je mesiac knihy, tak súťažte, ak milujete knihy, na e-mail napíšte.

Nezabudnite dopísať aj Vaše meno, aby sme vedeli, kto vytvoril to dielo. Posielať ich môžete až **do 31. marca**, vyhrať pekný darček je veľká šanca.

E-mail:

stranakovanatalia@gmail.com
maja.malecova@gmail.com

Ďakujeme a tešíme sa na Vaše tvorby.

Natália Straňáková

NÁŠ SOCIÁLNY PODNIK - RUPOD s.r.o.

RUPOD, s.r.o. vznikla 13.11.2020 a štatút sociálneho podniku jej bol pridelený vo februári 2020. Cieľom a dôvodom žiadosti o pridelenie tohto štatútu bola ambícia na vytvorenie pracovných miest pre obyvateľov so znevýhodnením a s podporou štátu. V našej obci žije viac ako polovica obyvateľov v marginalizovaných rómskych komunitách. Obec ako inštitúcia maximálne využíva možnosti pomoci týmto skupinám prostredníctvom projektov a aktivačných prác a sociálny podnik je ďalšou aktivitou, na ktorej sa obec s týmto zámerom podieľa.

Sociálny podnik RUPOD, s.r.o., r.s.p. (registrovaný sociálny podnik) aktívne funguje a zamestnáva momentálne 10 zamestnancov na TPP a jedného na Dohodu o pracovnej činnosti. Od 15.3.2020 doposiaľ bolo v tomto podniku zamestnaných 27 osôb, z toho z marginalizovaných komunit a so znevýhodnením to bolo 17 osôb. Zamestnancov firmy RUPOD môžu obyvatelia našej obce každodenne stretnúť v obci, kde vykonávajú údržbu verejnej zelene

počas celého roku. Nie je to len kosenie počas vegetačného obdobia, ale aj orezávanie stromov, kríkov, počas vegetačného klúdu. Vykonávajú údržbu chodníkov, ciest, autobusových zastávok a parkovísk – odpratávanie snehu, posypávanie soľou a štrkom, neskôr zametanie ciest a chodníkov. Zo stavebných prác, ktoré naša firma v obci aj s pomocou odborných mentorov vykonala môžete vidieť napr. vybudovaný skanzen baníctva, betónový plot pri kostole, oplotenie cintorína, chodník na cintoríne, chodníky v obci, Námestie Baníkov, informačné tabule v obci, sanácia vozovky s odvedením dažďovej vody pri knižnici, autobusové zastávky, priestory pred OcÚ, rekonštrukcia telocvične na elokovanom pracovisku ZŠ a mnoho iného. Naša firma sa spolupodieľala na výstavbe Domova pre seniorov, rekonštrukcii zdravotného strediska a pod.. Vykonávame údržbu všetkých nájomných bytov v obci a rovnako aj údržbu a opravy verejných budov. Okrem toho

sme realizovali niekoľko zakázok pre obyvateľov našej obce, ale aj mimo nej. Vykonávame sanáciu šatňových skriniek pre firmu Nidec EMBRACO v doteraz dohodnutom počte 600 ks.

Plánom nášho Sociálneho podniku je teda aj do budúcnosti tak ako doteraz vlastnými podnikateľskými aktivitami nielen v spolupráci s Obcou Rudňany, s ktorou máme uzatvorenú rámcovú zmluvu, ale aj vlastnou iniciatívou, ponúknuť služby hlavne v našej obci.

Obyvatelia našej obce, ktorí by chceli využiť naše služby, ako je kosenie, orezávanie stromov a kríkov, prípadne výrub, oprava alebo výmena oplotenia a menšie výkopové a stavebné práce nás môžu kontaktovať na telefónnom čísle 0904419943, alebo e-mailom:

rupodsro.20@gmail.com

Radi pomôžeme alebo porádime pri riešení problémov.

Milan Šarík

ŠACHTA MIER OPÄŤ SVIETI

Naša obec sa zaujíma o zachovanie svojho kultúrneho dedičstva, o čom svedčí aj ďalší úspech a to osvetlenie národnej kultúrnej pamiatky šachty Mier vďaka iniciatíve starostu obce Bc. Rastislava Neuvirta a miestneho nadšenca Miroslava Biroša.

ČINNOSŤ ROZVOJOVÉHO TÍMU RUDŇANY

V mesiacoch január a február pracovníci rozvojového tímu pokračovali v napĺňaní cieľov a riešení rôznych nepriaznivých životných situácií celej sídelnej komunity. Rozvojoví pracovníci pre pracovné poradenstvo v spolupráci s rozvojovými pracovníkmi pre mládež navštívili základnú školu, kde spolu s pedagógičkou vytvorili zoznam žiakov druhého stupňa v rámci dohody aktivít zameraných na motiváciu žiakov pokračovať v štúdiu. Prvej motivačnej aktivity so žiakmi druhého stupňa sa zúčastnila aj pracovníčka pre mládež, ktorá úspešne ukončila strednú odbornú školu s maturitou, ako príklad dobrej praxe. Žiakom bola predstavená prezentácia zo života na strednej škole, ktorá zahŕňa obdobie intenzívneho vzdelávania, formovania osobnosti a získavanie skúseností motivujúca na rôzne kamarátstva a zážitky, ktoré sú súčasťou štúdia. Motivujúce aktivity budú pravidelným nástrojom, ktorým žiakov druhého stupňa budú rozvojoví pracovníci podnecovať k štúdiu pre získanie lepšej budúcnosti a uplatnenia sa na trhu práce. Aktívny prístup k štúdiu môže priniesť cenné znalosti využiteľné v budúcnosti.

Rozvojoví pracovníci pre mládež spolu so sociálnymi pracovníkmi sa zamerali na riešenie záškolá-

tva pravidelnými návštevami rodín a kontrolou školskej dochádzky v spolupráci s rodičmi. Kľúčové je poskytovanie poradenstva a motivácia k podpore vzdelávania detí. Zároveň rozvojoví sociálni pracovníci sa zamerali na činnosť ohľadom seniorov v obci, ktorých navštevujú za účelom zistenia potrieb a poskytnutia pomoci, poradenstva, ale aj spríjemnenia ich voľného času spoločným rozhovorom. Dôležitou súčasťou je budovanie dôvery, empatie a pozitívnej komunikácie.

Nakoľko v obci Rudňany zahájilo svoju činnosť zariadenie pre seniorov sv. Klementa, naši sociálni pracovníci z Rozvojového tímu rozšírili svoje aktivity zamerané aj na klientov tohto zariadenia v spolupráci s vedením a sociálnou pracovníčkou DSS. V deň sv. Valentína sociálni pracovníci navštívili klientov v zariadení, kde im venovali vyrobené darčeky v spolupráci s rozvojovými pracovníkmi pre mládež a oboznámili ich o histórii sviatku sv. Valentína a spoločne vytvorili príjemnú a láskyplnú atmosféru, ktorá priniesla radosť, pocit spolupatričnosti a emocionálne spojenie medzi seniormi a personálom. Dôchodcovia boli povzbudení pozitívnymi spomienkami a pocitom, že sú milovaní a dôležití. Prebiehali rozhovory o

láske, spomienky na mladé časy a spoločné zdieľanie príbehov.

Fašiangy symbolizujú prechod medzi zimou a jarou a sú spojené s hojnosťou jedla, zábavou a tradičnými zvykmi, ktoré priamo predchádzajú pôstnemu obdobiu. Ich hlavným cieľom je oslava života, spoločenské stretnutia a udržanie kultúrnych tradícií. Preto v rámci skupinovej práce so seniormi RT usporiadal fašiangový karneval s dôchodkyňami. Fašiangy so seniormi boli nielen zábavným podujatím, ale aj spôsobom ako im priniesť radosť, podporiť ich spoločenský život a umožniť im cítiť sa súčasťou tradície. Týmto spôsobom sa uchovávali staré zvyky a zároveň sa seniorom ponúka príležitosť na nové zážitky a priateľstvá. Popis práce jednotlivých pozícií v rámci rozvojového tímu môžete nájsť na webovej stránke:

<https://www.rudnany.sk/obecny-urad/rozvoje-timu/>.

Činnosť rozvojového tímu môžete sledovať aj na sociálnej sieti facebook: Rozvojový tím Rudňany. Služby pracovníkov RT môžu občania využiť osobne v kanceláriách, alebo sa môžu obrátiť priamo na rozvojového pracovníka pre plánovanie telefonicky na čísle: 053/417 01 51, alebo elektronicky: rozvoje.timy@rudnany.sk.

Rozvojový tím Rudňany

ANKETA O KNIHÁCH ...

Kedže marec je mesiacom kníh, položili sme našim spoluobčanom tri otázky o knihách. Tu sú ich odpovede:

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Za posledný rok som prečítala asi 12 kníh.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Môj obľúbený žáner je romantická literatúra, pretože sama som veľmi romantická duša a v dnešnom zlom svete je neha a romantika veľmi vzácna. Taktiež obľubujem aj detektívky, lebo mám rada aj napätie pri riešení prípadov a teším sa na ich neočakávané vyriešenie.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Najviac sa mi páčila kniha Vianočný bozk. Kniha ma v prvom rade očarila svojou nádhernou obálkou. Veľmi príjemné čítanie o dvoch priateľkách, ktoré sa zapojili do súťaže - 12 výziev na 13 dní. Knihu odporúčam mladým (pokojne aj pod pätnásť rokov) a aj starým, aby sme sa v spoločnosti naučili porozumieť si medzi rôznymi vekovými kategóriami.

Žena, 23 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Priznám sa, že ani jednu, minulý rok aspoň vkladnú, no tie už zrušili ha ha, vážne, niekedy som veľa čítala.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Čítala som hlavne knihy z lekárskeho prostredia. Lebo je tam

zamotaný a napínavý dej a núti ma to tak čítať ďalej, neprestávať. Asi som bola v minulom živote doktorka, ha ha.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Odporúčam ktorúkoľvek knihu od Júliusa Satinského, bol to perfektný rozprávač.

Dagmar Mrovčáková, 56 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Prečítal som ich naozaj veľa a neviem si vybrať, že ktorá by bola topka. Ale za posledný rok som ich prečítal veľmi málo, asi 4.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Na žáner si nepotrpím, mne ide hlavne o to, aby ma to posunulo dopredu, naučilo disciplínu a vyvolalo vo mne niečo, čo ma prebudí viac makať na všetkom, čo robím.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Odporúčal by som tú poslednú, ktorú som čítal, s názvom Nič má nezlomí od Davida Gogginsa a je super. Preto, lebo keď má niekto v sebe ducha bojovníka a nevie ho zobudiť, tak tá kniha mu k tomu pomôže a ten, kto už je v pokročilom štádiu fyzických a psychických zaťaží a prečíta si túto knihu, tak je odhodlaný zvládnuť oveľa viac a nejde tu o motiváciu, aj keď táto kniha to takto smeruje, ale ide o 100% disciplínu.

Pavol Kalafut ml., 31 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Je to strašné, ale ja som za po-

sledný rok neprečítala žiadnu knihu. Mala by som viac čítať.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Môj najobľúbenejší žáner je autobiografia, ale rada si prečítam aj romány, lebo toto mi pasuje, a hotovo. Autobiografia, to je niečo, čo bolo naozaj. Nič vymyslené. Tak asi preto.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Najviac by som odporúčila prečítať tú, ktorú som čítala naposledy už asi pred dvoma rokmi. Bola to kniha Zlatovláska, od Michaely Elly Hajdukovej. Zlatovláska - smutný príbeh, ale odporúčam si ju prečítať aj ostatným, aby sa dozvedeli, aké zverstvá sa robili v koncentračných táboroch. Je to pre silné povahy, nie ľahko sa čítala.

A. P., 58 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Štyri.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Romantické, lebo sú o láske, ktorá je veľmi dôležitá v každodennom živote.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Všetky od Evity, lebo mnohé z jej príbehov ponúkajú motiváciu a inšpiráciu, či už ide o prekonávanie ťažkostí alebo hľadanie šťastia v každodennom živote.

D. S., 46 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

- Ja za posledný rok som prečítala iba pár kníh a ostatný čas som venovala notebooku a televízii.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

- Celý život som veľmi rada čítala knihy v detstve to boli dobrodružné knihy - Tarzan, Dva roky prázdnín, knihy o indiánoch atď. V dospelosti to boli rôzne žánre - historické, dobrodružné, životopisné, cestopisné a romantické, hlavne tie, kde nebolo žiadne násilie. Na žánri mi nezáleží, hlavne nech tam nie je násilie, pretože ho neznášam.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

- Najobľúbenejšiu nemám, lebo čítala som iba tak, lebo som chcela. Aj vy tak čítajte. Čítajte knihy, pri

ktorých zabudnete na zlé okolie a celým srdcom sa ponoríte do deja.

E. C., 84 rokov

1. Koľko kníh ste prečítali za posledný rok?

Keďže čítaním vyplňam každú voľnú chvíľku, tak som ich prečítala strašne veľa, no za posledný rok ich bolo asi 25.

2. Aký je váš najobľúbenejší žáner a prečo?

Môj najobľúbenejší žáner sú detektívky, trileri a podobné diela, pretože zbožňujem dramatické a napínavé diela, vyšetrovanie, pátranie a mám rada spravodlivosť.

3. Aká kniha sa vám najviac páčila a prečo by ste ju doporučili aj ostatným, aby si ju prečítali?

Najlepšiu knihu je veľmi ťažko

vybrať, pretože všetky mi niečo v živote dali a niečo ma naučili. Ale úplne naj bola kniha Pomocníčka od Freida McFadden a všetky tri diely odporúčam, pretože je tam napínavá atmosféra a nečakané zvraty. Príbeh Millie, ktorá sa ocitne v tajomnom dome plnom temných tajomstiev, ma okamžite vtiahol do deja. Autorka skvele buduje napätie a postupne odhaľuje šokujúce pravdy, vďaka čomu som mala neustále chuť čítať ďalej. Páčilo sa mi, ako sa hlavná postava vyvíja a ako sa dej stáva čoraz zamotanejším.

Žena, 24 rokov

Všetkým osloveným v ankete ďakujem za odpovede a prajem ešte veľa pekných chvíľ strávených čítaním kníh.

Natália Straňáková

POLICAJNÉ OKIENKO

Výsledky ObP Rudňany za mesiac február 2025:

Počas služby bolo celkom doručených 23 zásielok pre potreby Okresného súdu a Obecného úradu.

Hliadka ObP počas služby zistila celkom 4 porušenia pravidiel o predaji tovaru, za čo boli uložené 4 blokové pokuty.

Dňa 4.2.2025 v čase o 11.20 hod bola hliadka ObP požiadaná riaditeľkou MŠ na Zabíjanci, že majú problém so svorkou túlavých psov. Hliadka po príchode na miesto zjedнала nápravu, psy následne ušli do miestnej osady.

Dňa 6.2.2025 v čase o 08.40 hod. hliadka ObP preverila sťažnosť p. Š. ohľadom vytekajúcich fekálií do

potoka v časti Zapálenica. Hliadka sťažnosť preverila a zistila miesto odkiaľ fekálie vytekajú. Následne hliadka vyrozumela zodpovedných pracovníkov, ktorí uviedli, že poruchu v čo najkratšom čase odstránia.

V mesiaci február hliadky ObP vykonali v piatich prípadoch asistenciu DHZ s Hasičskému zboru SR pri likvidácii lesných požiarov v časti Rudňany Jama.

Dňa 12.2.2025 v čase o 08.15 hod. telefonicky oznámil detský lekár, že sa jeden rodič správal neslušne, pričom búchal na dvere a vulgárne nadával. Hliadka vec preverila a bolo zistené, že sa

jedná o osobu Š.Č. Osoba bola poučená a riešená na mieste napomenutím.

Dňa 27.2.2025 v čase od 09.00hod do 13.00 hod poskytla ObP na požiadanie OO PZ Markušovce asistenciu v časti Rudňany Rochus. Hliadka vykonala asistenciu štátnej veterinárnej a potravinovej správe počas odobratia dvoch poníkov do karantény. Asistencia prebehla bez narušenia verejného poriadku.

Mgr. Slavomír Kalafut
Náčelník ObP Rudňany

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE

o fotografiu najkrajšej karnevalovej masky

V minulom čísle Horizontu sme vyhlásili súťaž o najkrajšiu fotografiu karnevalovej masky, ale do súťaže sa nám zapojili len traja súťažiaci, čo je nám veľmi ľúto. Napriek tomu im chceme poďakovať, fotografie uverejňujeme a víťazkou sa stala Laura Bdžochová, za svoju masku Gucci a bude odmenená drobnou vecnou cenou. Ostatným súťažiacim ďakujeme, jedna je zo skoršieho obdobia /teenagerka/ - Ivetka Krajňáková druhá súťažiaca Maja Almášiová nám dokazuje, že aj v dospelosti si môžeme užiť karnevalovú atmosféru. Veríme, že do ďalšej súťaže, ktorá sa týka poézie a prózy sa zapojíte v hojnejšom počte /podrobnosti sú na prvej strane Horizontu/

Ing. M. Malecová

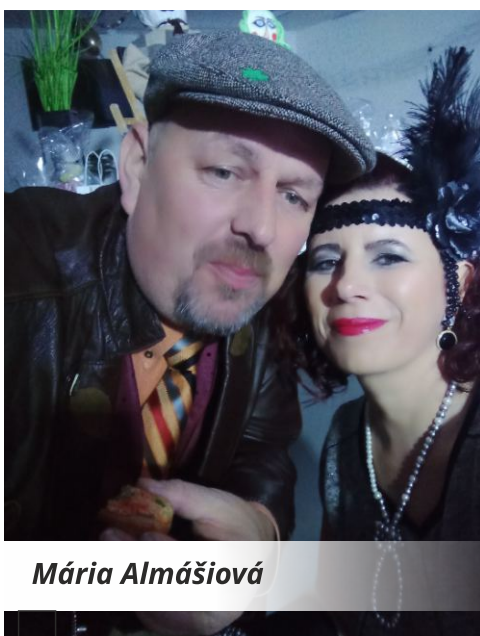
Víťazka - Laura Bdžochová – maska Gucci

Ivetka Krajňáková

Ivetka Krajňáková

Mária Almášiová

Mária Almášiová

Z NAŠICH ŠKÔL

MATERSKÁ ŠKOLA 89

Lesné zvieratá sú neoddeliteľnou súčasťou ekosystému. Každý druh vykonáva špecifickú funkciu. Už od ranného detstva je potrebné zoznamovať deti so starostlivosťou o nich v zime, počas ktorej si nie vždy nájdu potravu v podmienkach, ktoré im ponúka ich domov, spoločenstvo. V mesiaci február sme sa v tematickom týždni „Zima a zvieratá“ venovali rozhovorom, obrázkovému materiálu či pozorovaniu zaujímavostí zimnej živej i neživej prírody. Najväčším zážitkom bola vychádzka do blízkeho okolia ku krmidlu, do ktorého sme priniesli bylinožravým zvieratkám niečo na zahryznutie pre prípad, že nič fajnové nenájdu vo svojom lese. Každá trieda poctivo zhromaždila z domu donesené ovocie či zeleninu a spoločne za pozorovania zimnej krásy okolia sme kráčali k nášmu cieľu. Každé dieťa chcelo byť nápomocné, každé sypalo a ukladalo. Byť environmentálny, teda ohľaduplný k iným tvorom, k okoliu, k sebe samému, rozvíjať spôsobilosti a postoje vo vzťahu k životnému prostrediu je potrebné v malých krokoch rozvíjať už u najmenších obyvateľov obce.

Trocha inú, viac zasneženú krajinu, videli dvaja chlapci, ktorí našu materskú školu vzorne reprezentovali v zjazdovom lyžovaní v lyžiarskom stredisku Mlynky – Biele Vody. Adamko a Lucasko úspešne zvládli trať, ktorá bola pre nich pripravená. Veríme, že ostanú verní lyžovaniu a budú sa mu venovať aj v budúcnosti. Poďakovanie patrí aj ich rodičom, ktorí ochotne chlapcov sprevádzali a boli nápomocní aj materskej škole.

Kolektív MŠ Rudňany č. 89

MATERSKÁ ŠKOLA 5RPII

Dňa 11.2. 2025 si pripomíname každoročný Európsky deň tiesňového volania 112, ktorý je venovaný zvyšovaniu vedomosti o jednotnom čísle tiesňového volania 112 a uznaniu práce všetkých, ktorí prispievajú k tiesňovým službám. Pri tejto príležitosti som si pre deti pripravila besiedku a spoločne sme diskutovali ako pomôcť človeku v núdzi.

Fašiangy znamenajú prechod od zimného k jarnému obdobiu a vyznačujú sa veselosťou, hodovaním a zábavou. Ani v našej škôlke tomu nebolo inak. Dňa 13.2.2025 sme pre deti pripravili karneval. Deti sa do prípravy zapojili tým, že spolu s učiteľkami vyrobili reťaze, vyzdobili triedy, vyfarbili a vystrihli škrabošky. Keď bolo všetko pripravené mohli sme sa premeniť na rozprávkové bytosti a na detských tvárach vyčariť úsmev. Počas fašiangovej veselice si deti zatancovali, zaspievali a zasúťažili.

Dňa 27.2.2025 sme s deťmi nasadli do autobusu a cestovali sem do Spišskej Novej Vsi na divadelné predstavenie Janko Hraško. Deti so zatajeným dychom sledovali rozprávkový príbeh o odvážnom a dobrosrdečnom malom chlapcovi a jeho veľkom dobrodružstve.

Mgr. Jana Stanislavová - sociálny pedagóg

Materská škola 554

Fašiangy v MŠ 554 Rudňany

Fašiangy sú obdobím veselosti, hudby a farebných masiek. V našej materskej škole sme si túto krásnu tradíciu pripomenuli zábavným karnevalom, ktorý priniesol deťom veľa smiechu a radosť.

Už niekoľko dní pred karnevalom sa v triedach hovorilo o fašiangových zvykoch. Deti si vyrábali vlastné masky, zdobili triedy a učili sa veselé pesničky. Každý sa

tešil na deň, keď sa zmení na svoju obľúbenú rozprávkovú alebo hrdinskú postavu.

Keď konečne prišiel očakávaný deň, škôlka sa premenila na čarovný svet plný princezien, superhrdinov, zvieratiek a iných rozprávkových bytostí. Každé dieťa s hrdosťou predstavilo svoj kostým a spoločne sme vytvorili veselý sprievod masiek.

Na karnevale nesmela chýbať hudba a tanec. Deti si užili diskotéku plnú pesničiek a zábavy. Pripravili sme aj rôzne súťaže a

hry, pri ktorých sa každý mohol zabaviť a ukázať svoju šikovnosť. Nechýbali ani sladké odmeny a tradičné fašiangové dobroty ako sú šišky.

Karneval v škôlke bol opäť veľkým úspechom. Deti si odniesli krásne spomienky, fotografie s kamarátmi a veľa zážitkov. Už teraz sa tešíme na ďalší rok, keď si opäť pripomenieme túto krásnu fašiangovú tradíciu.

Mgr. Andrea Ferenčáková
a kolektív MŠ 554

Základná škola

Hneď na začiatku druhého polroku školského roka našu školu neobišla chrípka, a tak sme si trochu zregenerovali sily a oddýchlili nielen cez jarné prázdniny. No napriek tomu sme v rámci hodín rozprávali o nebezpečenstve drog, šikanovania, potrebe separovania odpadu. Vypočuli sme si zopár rozhlasových relácií. Žiaci opäť mohli nakupovať so školskou vkladnou knižkou. Odovzdali si Valentínsku poštu. Žiaci prvého stupňa sa pod vedením p. uč. Kučmovej zúčastnili lyžiarskeho výcviku v neďalekom lyžiarskom stredisku Brodok. Konalo sa obvodné kolo Dejepisnej olympiády, kde náš žiak Tadeáš Vincenty obsadil 2. miesto – ku ktorému mu blahoželáme a držíme prsty v krajskom kole. Žiaci druhého stupňa predviedli svoje recitátorské umenie v súťaži Hviezdoslavov Kubín. Deviataci navštívili Dni otvorených dverí na SŠ a podali si už záväzné prihlášky na stredné školy, ktoré im poskytnú ďalšie vzdelanie. Jarné dni utekajú ako voda a veríme, že si v nich žiaci znovu nájdu nové informácie, súťaž a zážitky, na ktoré im ostanú pekné spomienky.

Spracovala T. Hozzová

Spojená škola

Február v našej škole sa niesol v duchu zvýšeného počtu chrípkových ochorení, ktoré sme však úspešne prekonali bez pozastavenia vyučovania a dúfame, že sa už nevráti. Fašiangy sú typické fašiangovými plesmi a karnevalovými maskami a tak si niektoré triedy vyrábali fašiangové masky a piekli typické fašiangové šišky.

12.2.2025 sa v telocvični SŠ uskutočnil pingpongový turnaj žiakov ŠZŠ, ktorý organizovala Mgr. Pentáková. Aj keď takýto turnaj sa konal prvýkrát a predchádzal mu pomerne krátky tréning, niektorí žiaci ukázali svoju šikovnosť a veríme, že sa uskutoční aj o rok.

Od pondelka 10.2.2025 až do štvrtka 13.2.2025 mohli žiaci aj pracovníci našej školy vhadzovať svoje „Valentínky“ do krabice na chodbe v rámci tzv. Valentínskej pošty. V piatok poštár Boris pri ich rozdávaní potešil mnohých z nás.

Potom sme sa už všetci tešili na jarné prázdniny, ktoré mal košický a prešovský kraj ako prvý. Po nich sme sa opäť stretli v škole a veríme, že v marci nás okrem rozširovania vedomostí čaká aj mnoho ďalších zaujímavých akcií.

M. Malecová

ENDURO MOTOKLUB OŠK RUDŇANY V SEZÓNE 2024

Pretekári OŠK začali s prípravou po krátkej jesennej prestávke po ukončení minuloročnej sezóny. Zimná príprava zahrňovala kondičnú prípravu v podobe lyžovania, turistiky, behu a ďalších pohybových aktivít. Výhodou tejto sezóny bolo, že extrémne teplá a krátka zima nám dovolila začať trénovať na motorke už vo februári na motokrosovej trati, kde boli podmienky priam ideálne. Prioritou sezóny bol znovu regionálny pohár v countrycrose pod názvom Cassovia cup a preteky Regionálneho pohára v motokrose, ktorý sa jazdí ako súčasť Slovenského pohára. Bola pred nami veľká výzva v podobe zmeny motocykla a kategórie u Slavomíra Sirku ml. Ten sa posunul do kategórie MX 85, čo sú už skoro dospelé motocykle o objeme 85 ccm aj napriek tomu, že vek mu dovoľoval jazdiť ešte v triede MX 65, v ktorej v predchádzajúcich troch ročníkoch v spomínanom seriáli dvakrát jasne dominoval a vyhral a raz bol tretí.

Slavomír Sirko st. začal s tréningami na motorke tesne pred prvými pretekmi, nakoľko menil motocykel aj značku, a nová motorka nebola k dispozícii skôr.

Preteky sme začali seriálom Cassovia cup v Kechenci 14.4.2024. Na dobre známej trati naše očakávania v prvom preteku sezóny pri zmene motorky a kategórie u Slavomíra Sirku ml. neboli veľké, no aj napriek tomu sa medzi staršími a skúsenejšími súpermi nestratil a skončil na šiestom mieste. Slavomír Sirko st. vo svojej triede Superveterán, čo sú pretekári nad 50 rokov skončil na pomalejšej, technicky náročnej trati s rôznymi prekážkami na druhom mieste, keď v obidvoch rozjazdách bol druhý. 12.5.2024 nás čakala v uvedenom seriáli takmer domáca Levoča, kde konečne bola aj slušná účasť a podpora našich fanúšikov z Rudňan, čo nám určite pomohlo a my sme ich nesklamali a veľmi potešili. Slavomír Sirko ml. v obidvoch rozjazdách skončil na druhom mieste a takisto celkovo a Slavomír Sirko st. vo svojej triede vyhral obidve rozjazdy s veľkým náskokom a zabezpečil si víťazstvo. 2.6.2024 seriál pokračoval pretekmi na Zelenom dvore pri Košiciach, kde po nočnom daždi boli podmienky veľmi náročné. Blato dalo zabráť všetkým pretekárom a hlavne lesné časti trate boli poriadne šmyklivé. Slavomír Sirko ml. obidve rozjazdy odjazdil spoľahlivo na treťom mieste a takisto si ho zabezpečil celkovo. Slavomír Sirko st. znovu obidve jazdy vyhral a zabezpečil si druhé víťazstvo sezóny. 23.6.2024 sme cestovali do Stropkova, kde nás čakala už tradične rýchla, nie veľmi náročná trať. Slavomír Sirko ml. znovu

skončil celkovo na treťom mieste, keď prvá mu nevyšla ale v druhej skončil na druhom mieste, čo mu veľmi pomohlo k celkovo tretiemu miestu. Slavomír Sirko st. znovu nedal súperom šancu a celkovo zvíťazil, čo potvrdil v obidvoch jazdách. Po dlhšej prestávke sme 25.8.2024 cestovali na preteky do obľúbeného Budimíra, kde nás vždy čaká dobré zázemie, divácka kulisa a dobre pripravená trať. Trieda MX 85 nám priniesla neuveriteľné súboje a rýchlosť mladých pretekárov bola porovnateľná s triedami dospelých. Slavomír Sirko ml. v prvej jazde bola tretí ale v druhej po nie celkom vydarenom štarte trpezlivo vyčkával na chyby súperov a vyhral čo nás v tomto divokom a rýchлом preteku veľmi potešilo. Najviac radosti nám prinieslo jeho konečné prvé miesto v sezóne, ktoré bolo vydreté a nerodilo sa ľahko. Slavomír Sirko st. potvrdil rolu favorita a suverénne vyhral obidve rozjazdy aj celkovo. Posledný pretek tohto seriálu nás čakal v Družstevnej pri Hornáde na technicky veľmi náročnej trati s množstvom ťažkých prekážok. Trieda MX 85 bola do posledného preteku bez jasného favorita sezóny a traja prví jazdci tejto kategórie mali medzi sebou minimálne bodové rozdiely, čo naznačovalo, že ako pretek dopadne tak skončia jazdci aj celkovo v sezóne. Všetko bolo otvorené. Veľká škoda, že Slavomír Sirko ml. skončil na treťom mieste, čo určite potešilo a nebolo sklamaním a čím si zabezpečil aj celkovo tretie miesto v sezóne 2024, čo na začiatku sezóny by sme brali všetkými deťmi, ale ak by sa umiestnil lepšie mohol byť ešte vyššie. Slavomír Sirko st. potreboval dojazdiť

na istotu aby si zabezpečil celkove víťazstvo sezóny ale nikoho nenechal na pochybách a znovu deklaroval súperov rozdielom triedy a zvíťazil.

Motokrosová sezóna nám začala 15.5.2024 v Mníšku nad Hnilcom, keď prvé preteky v neďalekých Spišských Vlachoch boli zrušené. Tým pádom seriál Regionálneho pohára v motokrose mal len päť pretekov a z toho jeden sme vynechali, keď termín nám kolidoval s pretekami Cassovia cup, ktorému sme dali prednosť. Slavomír Sirko ml. v silnej konkurencii aj zahraničných jazdcov skončil celkovo na štvrtom mieste a Slavomír Sirko st. na druhom mieste, keď dvakrát počas sezóny

stál na stupňoch víťazov, keď v obidvoch prípadoch bol na treťom mieste a to v už spomínanom Mníšku a znovu skoro domácej Levoči, ktorá bola posledným pretekmi sezóny. Oproti minulej sezóne si polepšil o jednu priečku. Okrem spomínaných seriálov sme sa zúčastnili voľného benefičného preteku pre dobrú vec v Kechneci v auguste, kde Slavomír Sirko ml. svoju triedu vyhral a Slavomír Sirko st. vo formáte edurošprintu nedal nikomu vo svojej triede šancu a čo je dôležitejšie ako samotné preteky, prispeli sme na pomoc pohybovo postihnutým deťom.

Ak to zhrnieme, spolu pätnásť pódiových umiestnení a trofejí pre

Enduro motoklub OŠK Rudňany. U obidvoch seriálov sa ešte uskutoční slávnostné vyhlásenie a dekorovanie ocenených pretekárov vo forme spoločenskej udalosti, ktorej sa určite zúčastníme a zverejníme článok spolu s fotografiami.

Sme radi, že môžeme reprezentovať a zviditeľňovať našu obec aj vďaka podpore obce na čele s jej vedením, poďakovanie patrí obecnému zastupiteľstvu, OŠK a všetkým, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomáhajú pri tomto finančne a časovo náročnom športe.

Slavomír Sirko

OPRÁŠME TRADÍCIE A ZVYKY ...

Po fašiangoch, období výdatného hodovania, zabíjanie, svadieb, plesov, či bálav prichádza na rad Veľký pôst, obdobie skromnosti, kajúcnosti a postenia. Pôst mal z každej stránky pripraviť človeka na slávenie Veľkej noci, predovšetkým Vzkriesenia/ Kristovho zmŕtvychvstania/, čo je pre kresťanov jeden z najväčších sviatkov. Štyridsať pôstnych dní začína Popolcovou /ľudovo Škaredou/ stredu a ich vyvrcholením bol Veľký piatok. Končili sa na Bielu sobotu. Pôstne obdobie znamenalo predovšetkým zdržiavanie sa od mäsitých pokrmov, ale odporúčali sa aj iné formy postenia, napr. nejest sladké, nefajčiť, nekonzumovať alkohol, konať dobré skutky. Pravidlá 40dňového pôstu v katolíckej cirkvi upravil Druhý vatikánsky koncil, ktorý zachoval len 2 dni prísneho pôstu - Popolcovú stredu a Veľký piatok. Jedli sa hlavne múčne a zeleninové jedlá, hojne sa uplatňovali zemiaky na najrozličnejšie spôsoby. Medzi dnes už zabudnuté jedlá patrila kyselica, brija, čír alebo kalkyš. /z čoho sa pripravovali, sa dočítate v knihe/.

Na Popolcovú stredu kňaz v chrámoch popolom značil čelá veriacich a odriekal formulku : „Prach si a na prach sa obrátiš.“ V ten deň sa ľudia postili, jedli iba raz denne, zvyčajne kaše, alebo rybu.

Nedeľa, dva týždne pred Veľkou nocou je v poradí piata od začiatku pôstneho obdobia, Nazýva sa aj Smrtná, Smrtnica, vo viacerých obciach aj Šúľková, keďže sa na obed jedli šúľance. V túto nedeľu sa na

Slovensku dlho zachovával zvyk vynášania Moreny /v niektorých regiónoch sa Morena vynášala na Kvetnú nedeľu, ba až na Veľkonočnú nedeľu. Morena symbolizovala zimu, s ktorou sa spájala temnota a napokon aj smrť. V každej zo slovanských krajín nadobudol rituál vynášania Moreny svoje osobitosti, ale podstata – skoncovanie so zimou a smrťou sa zachovala všade. Morena je slamená figurína oblečená do ženských šiat, ktorú za sprievodu dievčat, ktoré spievali obradové piesne a niekde aj tancovali, na konci dediny zapálili a hodili do tečúcej vody. Tak ako voda odplavila Morenu, mala aj zima opustiť kraj. Niekde sa namiesto Moreny vynášala figurína muža, nazývaná Dedo, Dedko.

Veru aj my sa už tešíme na koniec zimy a na slnečné jarné dni, ktoré zobudia nielen našu prírodu, ale aj každého z nás.

Spracovala: M. Malecová z knihy K. Nádaskej - Slovenský rok v ľudových zvykoch, obradoch a sviatkoch

DACO NA PODUMANE...

V totých Rudňanoch máme taku vyhodu, že zos každej strany máme lesy. Fakt sebe myslím, že toto nám môžu kadzibodaj zavidzec. Jak še vravi, kto še boji naj nehodzi do lesa, bo f takym leše še vami deju kadzijake veci. Šak mi tu žijeme vo ftakej symbijóže zos s raticovu zveru jak v rezervácii – kebyže neznaš co to, ta to jelene, sarne a šicke ich rodinne prislušniki, co vami hodza do zahradoch vyžirac to, co kervopotne sadziš a odprevadza vas na autobus. F takym dažďovym praleše nikdaj ne je obdobje suha, bo furt tam padze. Dobre o tym znae. Ale ani take naše Stošky ne su o nič horše, ani oni na suho necerpia, len škoda, že še nejedna o dišc ale o bordel. Bo keľo sebe daju dvojnožky odhodlaňa a jak cerpezlivo znašaju do teho lesa. Ta vami poviem, že še vami rozum zastavi. Sce dodžubane po prehadzke po leše nevadí, bo najdzece tam aj gauč. Dopijece alko, nealko a ine ala tutifruti koktejliky, jogurciky, mace dajaku sklenenu fľašku, nech vami ani nenapadne, že len tak laromfarom ju rucice do krakoch, treba najsc dajaku skalu a na tisíc kusky ju zozbic naj to ma grady ... božechraň, že vami napadne a odnešece domu co i len jeden jediný papirik, to les sebe s tym poradzi a za paru sto ročky še sam zrecykluje, bo ma taku super schopnosc. A potom tam stretnece ďalše nadprirodzene sily a to f podobe kamijonistoch, co nezna jak še vola, ale ťažiško na harbeciku zamera na jedničku, vyruci sebe zajdičku a podsakuje sebe do chatovej oblasci, jak keby še nechumelilo. A keď še ich človek spyta, či maju povolene, ta vami s roztomilým usmevom na rtu povedza – Zem je Boha. A f tej chvíli vami prestane brac rozum, zastavia še vami šicke telesne funkcie, bo od prevapeňa z mudrosti hodnej majstra neznace jak reagovac. A potym su aj take dobrodruhovce, co sebe z domu zoberu saček na šmeci a idu pozbirac ten sajgon. Už je na vas do jakej skupiny našťevnika lesa še pridaš. No pametaj na to, že toten les pre šickych, aj pre tych co prídu po nás, žeby nezostala potopa.

Vyriešte osemsmerovku, tajničku nám pošlite na mail:

maja.malecova@gmail.com, na messenger, alebo na mail obce: obec@rudnany.sk

Každý mesiac vylosujeme jedného výhercu, ktorého odmeníme vecnou cenou. Za zaslanie správne vylúštenej tajničky z minulého čísla odmeníme výhercu **Alenu Drefkovú**.

Blahoželáme! Správne znenie tajničky č.2: **Valentín**

O	A	P	O	T	O	P	Ď	E	L	S	L	A	N	Á
CH	N	S	V	A	B	A	Ž	S	T	U	D	E	N	Á
R	L	E	T	O	V	Ý	Á	U	D	CH	É	M	I	A
A	V	Ó	J	A	N	U	D	A	T	O	L	P	E	T
N	Á	D	R	Ž	E	Ň	A	T	O	T	S	I	Č	Ň
A	I	C	Á	T	A	R	D	Y	H	A	N	K	I	V
Z	N	E	Č	I	S	T	E	N	I	E	V	O	D	Y
D	D	I	S	I	L	N	Ý	P	R	Ú	D	T	U	CH
R	T	R	T	Ť	S	O	Ž	E	I	V	S	O	B	Í
A	Y	R	O	U	O	T	V	I	L	Í	R	P	A	Č
V	D	B	V	J	K	O	I	V	L	A	H	A	T	O
I	L	E	K	N	O	E	Y	Č	N	Á	E	C	O	V
A	Ň	E	M	A	R	P	T	A	K	O	T	S	V	I
K	V	A	L	I	T	A	Á	R	I	A	S	A	I	Ž
E	I	T	I	P	A	N	Á	N	Č	O	T	I	Ž	U

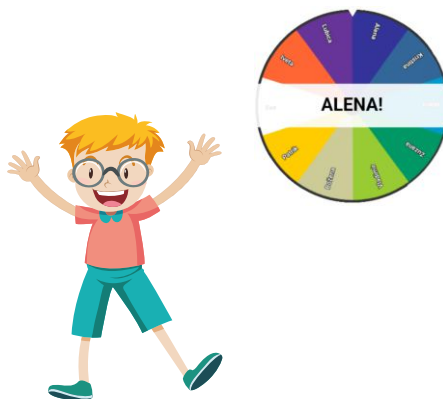
Prešmyčka z minulého čísla bola :

Svetový deň proti rakovine 04.02.

Vyriešte prešmyčku a napíšte nám, čo vám vyšlo:

ovevsýt ňed darzvhéo ákunps 3210.2250.

Pripravila : Natália Straňáková

Použité slová:

ochrana zdravia, znečistenie vody, tekutina, zdroj, čistička, nápoj, prameň, kvalita, sviežosť, životabudič, užitočná na pitie, hydratácia, chlór, živočích, lekno, nádrž, rybka, stoka, oceán, vrt, silný prúd, riasa, overenie, potok, príliv, vlaha, studňa, čistota, dunaj, suchota, chémia, studená, sled, slaná, vlna, potopa, žaba, dážď, teplota

ZABAVTE SA!

NIEČO O ZDRAVÍ - Svetový deň obličiek

Obličky sú nenápadný, dôležitý párový orgán s tvarom fazule o veľkosti päste. Každú minútu nimi pretečie približne 120 ml krvi, čo je cez 170 litrov za deň. Viac ako 160 000 Slovákov trpí nejakou formou ochorenia obličiek. Ak aj o jednu obličku prideme, telo stratí „len“ 25 % ich funkcie (zostávajúca oblička sa zväčší a sčasti nahradí aj druhú). Funkciami obličiek je filtrácia krvi, tvorba moču, udržiavanie rovnováhy tekutín v organizme, tvorba hormónov, regulovanie krvného tlaku a regenerácia kostí.

Symptómami, ktoré netreba podceňiť je bolesť pri močení, časté alebo zastavené močenie, tmavohnedá farba moču, spenený moč alebo prítomnosť krvi v moči, opuchy nôh, členkov, v oblasti očí, svalové kŕče, nechutenstvo, poruchy spánku, únava či suchá svrbíaca pokožka. **Ako sa chrániť?**

1. Dostatočný pitný režim

Tmavo žltá farba a zápach moču je signál, že by sme mali piť viac.

2. Šetriť soľou

Vysoký denný príjem soli môže spôsobiť poškodenie a zlyhanie obličiek. Pozor na rôzne ochucovadlá, omáčky a pečivo.

3. Opatrne s liekmi

Nadmerné užívanie niektorých liekov proti bolesti, na

vysoký tlak či cukrovku sú záťažou.

4. Hýbať sa

Obezita je príčinou mnohých zdravotných problémov. Aj obyčajná chôdza na čerstvom vzduchu s vyváženým jedálničkom prispieva k normálnej hladine krvného tlaku a hladine cukru v krvi, k udržiavaniu zdravej telesnej hmotnosti a zdravého života človeka.

Natália Straňáková

Marec znovu prináša pomalé oteplenie a naša redakcia tiež niekoľko tipov na kultúrne spríjemnenie dlhoočakávaných jarných dní:

- 21.3. 2025 o 18:00 a 20:00 KD Smižany uvedie divadelné predstavenie Nízkotučný život - Nejem, nežijem, nemilujem s Evelyn alt. P. Polnišovou a ďalšími.
- 22. 3. 2025 od 11:00-17:00 V Redute v SNV prebehne SWAP oblečenia z USA.
- Mesto SNV, Matica slovenská a Dom Matice slovenskej v SNV pozývajú na spomienkovú slávnosť konanú pri príležitosti 86. výročia tzv. Malej vojny 24. 3. 2025 o 13:00 pri Pamätníku obetiam Malej vojny v parku na Radničnom námestí pri fontáne.
- 29. 3. 2025 sa uskutoční 18. ročník Verejných pretekov v plávaní seniorov na krytej plavárni.
- Na divadelné predstavenie Naš priateľ René vás do DK Mier 31. 3. 2025 o 19:00 pozýva Juraj Kemka a Lukáš Latinák.
- 1. 4. 2025 je naplánované otvorenie ZOO v SNV.
- 4. 4. 2025 Koncertnú sieň Reduty navštívi Kali a Peter Pan.
- 11. 4. 2025 o 19:00 si môžete vypočuť Silné reči v KD v Smižanoch s Jakubom Zitronom Ťapákom, Martinom Hatalom, Matejom Makovickým a Simonom Ferstlom.

**... a nezabudnite, opäť nás čaká aj posun času:
ku zmene na letný čas, posunutím o jednu
hodinu dopredu, dôjde v čase 2:00 hod na 3:00
hod dňa 30. 3. 2025.**

Podľa internetu spracovala Mgr. T. Hozzová

Podakovanie!

Vážené dámy a páni,
chceli by sme sa Vám touto cestou **poďakovať za vašu štedrosť a podporu v zbierke pre Ninku**, ktorá sa uskutočnila počas Vianočných trhov, ktoré sa konali po štvrtýkrát na baníckom námestí v Rudňanoch. Vďaka Vaším príspevkom a láskavosti sme spoločne dokázali pomôcť a priniesť nádej tam, kde je najviac potrebná. Vaša solidarita a ochota pomôcť nám ukázali, že aj v ťažkých chvíľach existuje sila ľudskej dobroty. Zvlášť by sme sa chceli poďakovať pánovi starosti obce Rudňany Bc. Rastislavovi Neuvirtovi, ktorý nám túto zbierku pomohol zrealizovať a ako prvý do tejto „kasičky-krabičky“ prispel a úprimné poďakovanie patrí aj všetkým ostatným občanom, ktorí sa do tejto zbierky zapojili. Každé jedno euro, každé milé slovo a každé gesto podpory má obrovský význam pre Ninku a jej rodinu. Ešte raz Vám všetkým úprimne ďakujeme za vaše veľké srdcia. Vaša pomoc je pre nás nesmierne cenná a dodáva nám vieru v lepšie zajtrajšky.

S úctou a vďakou rodičia Ninky Lapšanskej.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Stav obyv. k 28.2.2025	spolu	muži	ženy
V obci celkom	5108	2547	2561

Podakovanie

**„Odišla si cestou, ktorou ide každý sám, len brána
spomienok ostala dokorán.“**

Z úprimného srdca ďakujeme za prejavy sústrasti i kvetinové dary všetkým, ktorí sa prišli **dňa 3.2.2025** rozlúčiť a spolu s nami na poslednú cestu odprevať našu drahú zosnulú pani **Emíliu Mrukovú**.

Smútiaca rodina